

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ
МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ**

**ДЛЯ СТУДЕНТІВ
СПЕЦІАЛЬНОСТІ 014 СЕРЕДНЯ ОСВІТА
(МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО)**

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Кафедра мистецьких дисциплін

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ
МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ**

*для студентів спеціальності 014 Середня освіта
(Музичне мистецтво)*

Чернігів
2018

УДК 378.22(072)

ББК Ч481.286

М54

Рецензенти: *Коваль Олена Віталіївна*,
кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувач кафедри музичної педагогіки та
хореографії НДУ імені Миколи Гоголя

Міненко Антоніна Олексіївна,
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри дошкільної та початкової
освіти Національного університету
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Укладачі: *Дорошенко Тетяна Володимирівна*,
завідувач кафедри мистецьких дисциплін,
доктор педагогічних наук, доцент

Скорик Тамара Володимирівна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри мистецьких дисциплін

Вергунова Валерія Сергіївна,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри мистецьких дисциплін

**М54   Методичні рекомендації до виконання та захисту
магістерських робіт** для студентів спеціальності 014 Середня
освіта (Музичне мистецтво) освітнього ступеня магістр /
Укл. : Дорошенко Т. В., Скорик Т. В., Вергунова В. С., –
Чернігів : НУЧК імені Т. Г. Шевченка, 2018. – 68 с.

Запропоноване видання містить загальні вимоги до структури та змісту магістерської роботи, методичні вказівки й рекомендації щодо організації та здійснення наукового дослідження, написання й оформлення магістерських робіт, підготовки та порядку її захисту. Для студентів, викладачів, наукових керівників магістерських робіт.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету дошкільної, початкової освіти і мистецтв (протокол № 2 від 24.10.2018 р.)

© Дорошенко Т.В., Скорик Т.В., Вергунова В.С., 2018

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
I. МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	7
1.1 Мета і завдання магістерської роботи	7
1.2. Вимоги до тематики магістерських робіт	10
1.3. Орієнтовний перелік тем магістерських робіт.....	12
1.4. Консультування та інші обов'язки наукового керівника.....	16
II. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ, ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	18
2.1. Етапи виконання магістерської роботи	18
2.2. Порядок допуску магістерської роботи до захисту.....	19
2.3. Процедура захисту магістерської роботи	23
2.4. Критерії оцінювання магістерської роботи	27
III. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ	28
3.1. Структура магістерської роботи	28
3.2. Зміст магістерської роботи.....	28
3.3. Вступ	30
3.4. Перший розділ.....	34
3.5. Другий розділ.....	36
3.6. Третій розділ.....	37
3.7. Висновки	37
3.8. Перелік використаних джерел	38
3.9. Додатки	40
3.10. Особливості проведення педагогічного експерименту	40

IV. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ.....	42
4.1. Загальні положення	42
4.2. Нумерація	44
4.3. Таблиці	45
4.4. Загальні правила цитування використаних джерел.....	46
4.5. Опис списку використаних джерел	47
4.6. Вимоги до оформлення додатків	48
V. ДОДАТКИ.....	49

ПЕРЕДМОВА

Система навчання у закладах вищої освіти повинна дати не тільки ґрунтовні знання, а й закласти основи самовдосконалення майбутнього фахівця. Магістерська робота є важливою формою самостійної освітньої діяльності студента, у процесі підготовки якої він здобуває знання, вміння та навички у веденні наукових досліджень з конкретної теми. Захист магістерської роботи є завершальним етапом навчальної та наукової підготовки майбутніх фахівців до практичної діяльності у сфері музичної педагогіки в рамках нормативної та варіативної складових освітньо-професійної програми підготовки магістрів спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво). Магістерська робота визначає загальноосвітню та професійну зрілість випускника, його наукову й спеціальну підготовку, уміння логічно мислити та творчо застосовувати здобуті знання у вирішенні практичних завдань, рівень підготовленості до самостійної роботи у закладах середньої та вищої освіти, а також дає право на здобуття кваліфікації магістра за відповідним фаховим спрямуванням; є своєрідним звітом за весь період навчання у Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка.

Методичні рекомендації розроблені відповідно до вимог галузевої компоненти стандартів вищої освіти з підготовки фахівців освітнього ступеня «магістр», призначені для надання допомоги студентам у підготовці магістерської роботи згідно з чинними стандартами України і містять основні вимоги до її змісту та оформлення, організації виконання, порядку захисту та оцінювання.

Самостійна атестаційна наукова робота, що виконується студентом, є складовою державної атестації, підсумковою

дослідницькою роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння ним теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за обраною спеціальністю. Результати конкретного дослідження виносяться на публічний захист, що уможлиблює демонстрування рівня засвоєння студентом матеріалу магістерської роботи та набутих навичок у відстоюванні своїх переконань у ході наукової полеміки.

Мета методичних рекомендацій – встановлення загальних вимог до організації процесу підготовки та написання магістерської роботи, її структури та змісту, порядку оформлення та процедури захисту.

Завдання пропонованого навчально-методичного видання – надати студентам допомогу у підготовці та захисті магістерської роботи.

Методичні рекомендації містять перелік відповідних етапів написання магістерської роботи та процедуру виконання, особливості звітності, вимоги щодо оформлення магістерської роботи та її окремих елементів, тематику магістерських робіт, приклади оформлення супроводжувальної документації, а також додатки, які сприятимуть введенню єдиних вимог щодо оформлення випускних робіт.

I. МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

1.1. Мета і завдання магістерської роботи

Магістерська робота – це кваліфікаційне навчально-наукове дослідження, яке магістрант виконує на завершальному етапі навчання в університеті. Вона має комплексний характер і пов'язана з використанням набутих знань, умінь і навичок зі спеціальних дисциплін.

Дослідження має елементи наукової творчості, теоретичної та практичної новизни; передбачає систематизацію, закріплення, розширення та поглиблення теоретичних і практичних знань зі спеціальності, а також застосування їх під час вирішення конкретних наукових, виробничих та інших завдань. Магістерська робота – це документ, на підставі якого визначають рівень загальнонаукової та спеціальної підготовки магістранта, його здатність застосовувати знання під час вирішення конкретних проблем, схильність до аналізу та самостійного узагальнення матеріалу з теми дослідження, готовність як випускника магістратури до виконання завдань професійної діяльності у сфері музичної педагогіки.

Метою підготовки магістерської роботи є набуття студентом навичок вироблення науково обґрунтованих пропозицій, спрямованих на вирішення актуальних досліджуваних проблем у сфері підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва на основі самостійного науково-теоретичного, аналітичного та практичного досліджень.

Виконання магістерського дослідження потребує від студента глибокого осмислення професійної проблеми, комплексного оволодіння матеріалом і методами самостійного дослідження та послідовного викладення результатів.

Магістерські роботи для студентів спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво) повинні мати прикладне спрямування,

які орієнтовані на пошук та обґрунтування ефективного музично-педагогічного інструментарію у сфері підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Основні завдання магістерської роботи:

– систематизація, закріплення і збагачення теоретичних знань, отриманих у процесі навчання за освітньо-професійною програмою підготовки фахівця освітнього ступеня «магістр»;

– розвиток навичок роботи з фаховою літературою, самостійного наукового пошуку та творчого вирішення завдань;

– формування навичок практичного використання теоретичних знань при вирішенні конкретних прикладних питань у різних сферах професійної діяльності, оволодіння методикою досліджень та сучасними методами математичної статистики;

– набуття досвіду чіткого і логічного письмово викладу теоретичних положень;

– розвиток уміння правильно аналізувати, узагальнювати, класифікувати та інтерпретувати основні теоретичні й практичні результати дослідження;

– визначення відповідності рівня підготовки випускника вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця, його готовності та спроможності до самостійної роботи у сфері музичної освіти.

У процесі виконання магістерської роботи студент, відповідно до кваліфікаційних вимог, зобов'язаний продемонструвати:

– знання загальнотеоретичних, професійно-орієнтованих і спеціальних дисциплін зі спеціальності, які розкривають теоретичні основи та практичні питання підготовки вчителів музичного мистецтва;

– уміння з'ясувати причинно-наслідкові зв'язки процесів та явищ у сфері музичної педагогіки та використовувати їх для вирішення конкретних наукових, музично-освітніх проблем;

– опанування методикою проведення наукових досліджень, уміння відбирати, систематизувати та опрацьовувати інформацію відповідно до цілей та завдань дослідження зі спеціальності;

– навички формулювати обґрунтовані висновки і розробляти конкретні пропозиції щодо вдосконалення системи підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва у закладах вищої освіти.

Магістерська робота має бути логічною, доказовою, аргументованою та відповідати таким *вимогам*:

- містити поглиблений та всебічний аналіз досліджуваної проблеми;
- містити елементи самостійного наукового дослідження;
- містити обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва;
- бути належно оформленою;
- мати всі супровідні документи;
- бути виконаною і поданою на випускову кафедру в термін, передбачений графіком навчального процесу.

Під час написання магістерської роботи студенти зобов'язані використовувати нормативно-правову базу з обраного наукового напрямку дослідження, статистичні та інші звітні матеріали щодо підготовки фахівців у сфері музичної освіти, монографії, фахові журнали, періодичні видання, матеріали практики, інтернет-ресурси та інші джерела наукової інформації.

Написання магістерської роботи виконується державною мовою з використанням комп'ютерного забезпечення. Результати проведеного дослідження мають бути обґрунтованими, достовірними, об'єктивними, повними, узагальненими, представленими у таблицях та рисунках (діаграмах, схемах тощо), моделях, методичних положеннях та рекомендаціях, спрямованих на вирішення конкретних теоретико-прикладних завдань. Доповідь щодо результатів магістерського дослідження викладається державною мовою з використанням мультимедійних засобів.

До захисту магістерської роботи допускаються студенти, які повністю виконали навчальний план за спеціальністю 014 Середня освіта (Музичне мистецтво).

Магістерська робота, яка не відповідає встановленим вимогам, до захисту не допускається, про що приймається відповідне рішення випускової кафедри.

1.2. Вимоги до тематики магістерської роботи

Тематика магістерських робіт повинна відповідати сучасним запитам системи освіти та бути спрямованою на вирішення завдань, пов'язаних з діяльністю вчителя музичного мистецтва, викладача вищих навчальних закладів.

Теми робіт мають відповідати напряму підготовки випускової кафедри, щорічно оновлюватись і враховувати наступні положення:

– тема має відповідати спеціальності 014 Середня освіта (Музичне мистецтво);

– тема має враховувати потенційну можливість зв'язку з майбутньою професійною діяльністю магістранта;

– кількість слів у назві теми роботи не може перевищувати одинадцять (без урахування часток та прийменників);

– формулюючи назву теми, слід уникати таких варіантів, як «Аспекти»; «Проблеми ...», «Аналіз ...», «... з метою...», «Дослідження питання...», «Дослідження деяких шляхів...»;

– назва теми роботи повинна бути конкретною, узгоджуватися з об'єктом і предметом дослідження;

– обрання магістерської роботи на суто теоретичну тему без урахування прикладного аспекту не допускається.

Тема дослідження конкретизує напрямок дослідницької роботи з метою вивчення обраних процесів чи явищ. Вибір, формулювання та обґрунтування теми дослідження є найвідповідальнішим етапом у процесі підготовки та написання магістерської роботи. Теми магістерських робіт затверджуються рішенням кафедри та вченої ради факультету і в подальшому *не змінюються*. Тому до вибору теми необхідно підійти дуже серйозно і заздалегідь.

Студент обирає тему магістерської роботи із запропонованого переліку, що затверджений кафедрою. Однак, магістрант може сам запропонувати тему дослідження, узгодивши її формулювання з науковим керівником. Вибір і формулювання актуальної теми полегшується попередньою роботою з аналітичними статтями у мережі Інтернет та періодичних виданнях, авторефератами дисертацій, участю у наукових конференціях тощо.

Під час обрання теми *основними критеріями* повинні бути:

- наукова та соціальна актуальність;
- перспективність;

- наявність теоретичної бази;
- можливість виконання емпіричного дослідження;
- отримання практичного ефекту від упровадження результатів дослідження.

Рис. 1. Алгоритм вибору теми

Постановці проблеми та формулюванню теми магістерської роботи передуює підготовча робота магістранта з науковими джерелами, яка передбачає вивчення кола наукової проблеми та її постановку. Порядок вибору теми подано у рис. 1

Наукова проблема – чітко окреслене коло питань, яке охоплює основну ідею та загальне спрямування дослідження.

Постановка проблеми – це початок дослідження, що передбачає таку послідовність дій:

- виявлення дефіциту інформації;
- усвідомлення потреби в усуненні цього дефіциту;
- опис (вербалізація) проблемної ситуації;
- формулювання проблеми в наукових категоріях і термінах.

Гарна орієнтація у проблемі передбачає ґрунтовне ознайомлення з науковими публікаціями по цій проблемі, а також обмін інформацією з іншими студентами та викладачами.

1.3. Орієнтовний перелік тематики магістерських робіт

1. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до застосування музичної терапії як здоров'язбережувальної технології.

2. Підготовка майбутніх вчителів до проведення гурткових занять (гітара).

3. Формування професійної компетентності у магістрантів спеціальності «Музичне мистецтво» під час вивчення дисциплін спеціалізації.

4. Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до використання творчої спадщини Петра Зуба у позакласній і позашкільній діяльності.

5. Формування інструментально-виконавської компетентності майбутніх вчителів музичного мистецтва у процесі фортепіанної підготовки

6. Підготовка майбутніх вчителів музичного мистецтва до проведення музично-виховних шкільних заходів.

7. Підготовка майбутніх вчителів музичного мистецтва до формування комунікативної компетентності учнів початкових класів.

8. Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до розвитку співацького голосу учнів молодшого шкільного віку.

9. Підготовка майбутніх учителів до формування творчих здібностей молодших школярів на уроках музичного мистецтва.

10. Формування «педагогічного артистизму» як складової професійної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва.

11. Формування методичної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

12. Формування готовності майбутніх учителів початкової школи до мистецько-педагогічної діяльності.

13. Педагогічні умови формування мистецьких цінностей майбутніх учителів музичного мистецтва.

14.Формування диригентської культури майбутнього вчителя музичного мистецтва.

15.Формування вокально-хорових умінь майбутнього вчителя музичного мистецтва.

16.Формування поліхудожніх знань майбутніх учителів музичного мистецтва на заняттях з методики музичного виховання.

17.Професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до диригентсько-хорової діяльності.

18.Методологічні підходи в професійній підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва.

19.Аксіологічний підхід у формуванні готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до вокально-виконавської діяльності.

20.Синергетичний підхід у професійній підготовці майбутнього вчителя музичного мистецтва до виконавської діяльності.

21.Формування діагностичної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва.

22.Формування герменевтичної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва в класі хорового диригування.

23.Формування вокально-педагогічної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами українського пісенного фольклору.

24.Професійна підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до використання комп'ютерних технологій в загальноосвітніх школах.

25.Формування самоосвітньої компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами інформаційно-комунікаційних технологій.

26.Формування професійної толерантності майбутніх учителів музичного мистецтва.

27.Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до музично-театралізованої діяльності в загальноосвітній школі.

28.Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до організації гурткової роботи в загальноосвітній школі.

29.Формування соціокультурної компетентності майбутнього вчителя музичного мистецтва.

30. Формування готовності до виконавсько-просвітницької діяльності майбутнього вчителя музичного мистецтва.

31. Формування професійної компетентності майбутніх учителів музичного мистецтва засобами комп'ютерних технологій.

32. Педагогічні умови гуманізації взаємин учителя музичного мистецтва з учнями.

33. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до формування національної свідомості учнів засобами фольклору.

34. Формування виконавської майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва в умовах мистецько-педагогічної освіти.

35. Формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до інструментально-виконавської діяльності.

36. Формування музичного мислення майбутніх фахівців мистецького профілю у процесі інструментальної підготовки.

37. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до організації позакласної музичної діяльності учнів.

38. Розвиток організаторських здібностей майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі музично-педагогічної підготовки.

39. Формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до організації музично-виховних заходів у загальноосвітній школі.

40. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до музично-ритмічного виховання учнів початкової школи.

41. Формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до використання інноваційних підходів у музично-освітній діяльності.

42. Формування ціннісного ставлення до музично-освітньої діяльності майбутніх учителів музичного мистецтва.

43. Формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до застосування українського музичного фольклору у постановці музично-виховних шкільних заходів.

44. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до розвитку творчого потенціалу учнів у процесі організації музично-виховних шкільних заходів.

45. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до формування соціокультурної компетентності учнів.

46. Підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва до формування сценічної культури учнів.

47. Підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва до проведення уроку для дітей з особливими потребами.

48. Формування мотивації навчання майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі музично-педагогічної підготовки.

49. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до формування мистецьких інтересів школярів на уроках в загальноосвітній школі.

50. Формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до використання інтерактивних методів у позакласній роботі.

51. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до організації шкільних ансамблів.

52. Підготовка майбутніх учителів музичного мистецтва до формування особистісно-позитивного ставлення учнів до мистецьких цінностей.

53. Розвиток рефлексивних умінь майбутніх учителів музичного мистецтва у музично-освітній діяльності.

54. Формування комунікативної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі професійної підготовки у вищому навчальному закладі.

55. Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до роботи з музично обдарованими дітьми.

56. Формування готовності студентів до педагогічної діагностики музично-творчого розвитку учнів.

57. Формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до сценарно-режисерської роботи в загальноосвітній школі.

58. Впровадження інноваційних технологій у процес фахової підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

59. Формування педагогічної рефлексії як складової педагогічної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва.

60. Формування готовності майбутнього вчителя музичного мистецтва до використання елементів арт-терапії у музично-освітній діяльності.

1.4. Консультування та інші обов'язки наукового керівника

Розподіл тем магістерських робіт, які мають виконуватися студентами, відбувається за принципом наступності студентської наукової роботи на попередніх курсах навчання, а також з урахуванням наукових інтересів, виявлених магістрантом у цей період.

Кожен магістрант подає заяву на ім'я завідувача кафедри мистецьких дисциплін (Додаток А), яка є підставою для призначення наукового керівника. У ній зазначається формулювання теми та ймовірний науковий керівник магістерської роботи. На засіданні випускової кафедри розглядаються, обговорюються та затверджуються обрані теми магістерських робіт, призначаються наукові керівники.

Науковий керівник магістерської роботи:

- здійснює безпосереднє керівництво написанням магістерської роботи;

- надає допомогу магістранту в остаточному формулюванні теми, складанні змісту магістерської роботи, доборі необхідного матеріалу;

- рекомендує магістранту спеціальні й інформаційні джерела за обраною темою магістерської роботи;

- рецензує частини роботи і завершений рукопис;

- регулярно консультує студента, контролює впродовж усього періоду графік виконання магістерської роботи, її якість, а також інформує завідувача кафедри про хід підготовки роботи до захисту;

- надає відгук на дипломну магістерську роботу (Додаток З) після її завершення;

- здійснює підготовку студента до захисту.

Науковий керівник фіксує порушення магістрантом календарного плану виконання роботи та інформує про це завідувача кафедри.

Консультації з магістерської роботи та окремих її розділів мають за мету:

- дати необхідну спрямованість магістерській роботі;

- допомогти магістранту у роз'ясненні окремих складних питань на різних етапах виконання магістерської роботи;

- стимулювати самостійну творчу роботу магістранта.

Обов'язки наукового керівника

На різних стадіях підготовки і виконання магістерської роботи завдання наукового керівника змінюються.

На першому підготовчому етапі науковий керівник:

- надає практичну допомогу студенту у виборі теми магістерської роботи та розробці плану її виконання;
- дає кваліфіковану консультацію з підбору літературних джерел і методичних матеріалів, необхідних для виконання магістерської роботи;
- визначає календарний графік роботи студента;
- визначає графік консультацій.

На основному і заключному етапах виконання магістерської роботи науковий керівник:

- здійснює систематичний контроль за ходом виконання студентом магістерської роботи відповідно до розробленого плану;
- виступає як опонент, вказує магістрантові на недоліки аргументації емпіричного дослідження, стилю викладу матеріалів тощо, радить, як їх краще усунути;
- здійснює систематичні, передбачені розкладом, бесіди та консультації за змістом та організацією роботи;
- надає допомогу у виборі методики дослідження;
- оцінює зміст виконаної роботи як частинами, так і в цілому, дає згоду на подання роботи на захист (зразок відгуку керівника подається у додатках).

Важливо!

- до консультації з науковим керівником слід готуватись. Консультацію можна отримати з приводу чогось. Якщо магістрант нічого не зробив, не прочитав жодної наукової праці з обраної проблеми, не проаналізував методи дослідження тощо, то консультація з науковим керівником буде не продуктивною;
- магістрантові слід періодично (за обопільною домовленістю) інформувати наукового керівника про хід підготовки магістерської роботи, обов'язково доводити до відома про можливі відхилення від затвердженого графіка виконання проекту;
- науковий керівник не є ні співавтором, ні редактором магістерської роботи і тому не повинен виправляти всі наявні в магістерській роботі теоретичні, методологічні, стилістичні та інші помилки;
- рекомендації та зауваження наукового керівника магістрант повинен сприймати творчо. Він може враховувати їх або відхиляти на свій розсуд, оскільки відповідальність за теоретично і методологічно правильну розробку та висвітлення теми, якість змісту та оформлення магістерської роботи лежить на ньому.

II. ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДГОТОВКИ, ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

2.1. Етапи виконання магістерської роботи

Магістерська робота має виконуватися магістрантом відповідно до затвердженого календарного плану та завдань. У випадках відставання від графіка магістрант зобов'язаний подати пояснення своєму науковому керівнику або завідувачу кафедри.

Виконання магістерської роботи охоплює такі етапи (див рис. 2):

1. *Підготовчий етап.* На цьому етапі здійснюється вибір теми дослідження, її затвердження та складання плану виконання магістерської роботи.

2. *Основний етап* розпочинається після визначення завдань та завершується за два тижні до попереднього захисту магістерської роботи.

3. *Заключний етап* передбачає попередній захист роботи на кафедрі та отримання допуску до основного захисту.

Рис 2. Алгоритм виконання основного етапу магістерської роботи

На період виконання магістерської роботи на випусковій кафедрі складається графік консультацій наукових керівників, згідно з яким забезпечується систематична співпраця магістранта і наукового керівника над магістерською роботою. Систематичні консультації допомагають магістранту у виборі методів дослідження, контролі за дотриманням вимог до змісту і оформлення магістерської роботи, своєчасному усуненні недоліків. Оперативне і уважне виконання рекомендацій керівника сприяє своєчасному поданню магістерської роботи, є запорукою успішного захисту.

Відповідно до календарних етапів студент має подавати роботу частинами на перегляд, а у встановлений графіком кінцевий термін подати завершену магістерську роботу науковому керівникові для підготовки відгуку. Для цього магістрант зобов'язаний:

- опрацювати літературні джерела і скласти план роботи;
- опрацювати фактичний матеріал із застосуванням методів наукового дослідження;
- написати перший варіант тексту, подати його на ознайомлення науковому керівникові;
- усунути недоліки та доопрацювати остаточний варіант тексту;
- оформити магістерську роботу відповідно до вимог;
- подати роботу науковому керівнику та отримати відгук;
- подати роботу рецензенту та отримати рецензію;
- подати роботу на кафедру.

У разі позитивного відгуку наукового керівника, магістерську роботу допускають до попереднього захисту.

2.2. Порядок допуску магістерської роботи до захисту

*Попередній захист магістерської роботи магістрант проходить на випусковій кафедрі мистецьких дисциплін у встановлений термін. Попередній захист відбувається у присутності магістрантів, наукового керівника та комісії (викладачів випускової кафедри).

*До захисту допускаються магістерські роботи, теми яких затверджені наказом ректора університету; структура, зміст, якість викладеного матеріалу, його оформлення відповідають вимогам, які прописані у цих методичних рекомендаціях; пройшли перевірку на антиплагіат; оцінені позитивно на попередньому захисті випускової

кафедри та мають позитивний відгук наукового керівника та рецензента.

*Допуск до захисту магістерської роботи здійснюється завідувачем кафедри мистецьких дисциплін. Магістерська робота допущена до захисту, направляється завідувачем кафедри на рецензування (внутрішнє та зовнішнє (зразок рецензії подається у додатках)).

*До захисту магістерська робота *не допускається*, якщо:

- робота не відповідає вимогам державних стандартів, означених у методичних рекомендаціях;
- робота написана на тему, яка своєчасно не була затверджена;
- робота виконана не самостійно;
- зміст роботи не розкриває її теми;
- робота недбало оформлена;
- відсутній відгук наукового керівника;
- відсутні внутрішня або зовнішня рецензії;
- робота не подана у термін, встановлений рішенням випускової кафедри.

Рішення про допуск/не допуск магістерської роботи приймається на засіданні випускової кафедри, витяг з протоколу якого разом зі службовою запискою завідувача кафедри подаються декану факультету дошкільної, початкової освіти і мистецтв для підготовки матеріалів до наказу ректора про відрахування магістранта.

Дозволом для **остаточного захисту магістерської роботи** є рекомендація кафедри за результатами попереднього захисту та рішення кафедри про допуск до офіційного захисту магістерської роботи в екзаменаційній комісії (далі – ЕК), наявність магістерської роботи з усіма необхідними візами та супровідними документами про допуск до її захисту.

До початку офіційного захисту магістерської роботи в ЕК студенту необхідно отримати *відгук наукового керівника* (Додаток 3), який подається на завершену магістерську роботу і може бути як позитивний, так і негативний, мати зауваження. У відгуку науковий керівник оцінює як якість виконання самої роботи, так і працю магістранта над нею і робить висновок про можливість допуску магістерської роботи до захисту в ЕК.

Письмовий відгук наукового керівника подається на кафедру не пізніше, ніж за 5 днів до захисту, після чого передається разом із магістерською роботою до ЕК.

Відгук наукового керівника магістерської роботи пишеться (друкується) в довільній формі, визначаючи за можливістю:

- актуальність наукового дослідження, відповідність змісту магістерської роботи до плану;
- ступінь самостійності у виконанні магістерської роботи;
- новизну поставлених питань та оригінальність їх вирішення, повноту і якість розроблення теми дослідження;
- вміння працювати із фаховою літературою, рівень застосування автором теоретичних знань для вирішення конкретних практичних завдань;
- рівень оволодіння методами та інструментарієм дослідження;
- логічність, послідовність, аргументованість, грамотність викладення матеріалу;
- відповідність вимогам державного стандарту; можливість практичного застосування випускної кваліфікаційної роботи або її окремих частин;
- позитивні сторони та недоліки;
- оцінку якості виконаної магістерської роботи та ефективності запропонованих заходів;
- загальну оцінку роботи (позитивну або негативну), та/або за чотирибальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»;
- висновок про те, якою мірою вона відповідає визначеним вимогам до магістерських робіт;
- рівень підготовки випускника до виконання професійних функцій.

Зброшурований у твердій палітурці рукопис завершеної магістерської роботи, *підписаної студентом та його науковим керівником*, за наявності позитивної характеристики роботи в письмовому відгуку наукового керівника (Додаток 3), автор реєструє на кафедрі і передає на розгляд завідувачу кафедри, який має прийняти рішення про допуск студента до офіційного захисту дипломної магістерської роботи на засіданні ЕК, підписуючи її на звороті титульного аркуша з позначенням «рекомендовано до захисту» чи «на доопрацювання». У випадку негативної оцінки роботи випусковою кафедрою магістранту надається можливість доопрацювання роботи за умови своєчасного подання її на кафедру.

Кожна робота, після її завершення, скеровується кафедрою на *зовнішню рецензію* (Додаток Ж) на споріднені кафедри вищих навчальних закладів. Зовнішніми рецензентами можуть бути провідні спеціалісти, які працюють у наукових установах, викладачі інших вищих навчальних закладів. Зовнішня рецензія подається у письмовому вигляді в довільній формі і має містити такі складові:

- висновки щодо актуальності обраної теми, практичного значення виконаної магістерської роботи;
- характеристику повноти завдань щодо розкриття теми магістерської роботи, відповідності змісту роботи;
- висновки щодо використання в роботі сучасних методів дослідження;
- методичних підходів щодо вдосконалення діяльності установ / організації згідно з напрямком теми дипломної магістерської роботи, елементів наукової новизни;
- оцінку конкретних пропозицій, рекомендацій щодо вдосконалення певних аспектів діяльності, підвищення її ефективності;
- оцінку загальних вражень від магістерської роботи (оформлення, стиль і грамотність викладення тощо);
- інші питання на погляд рецензента;
- висновок рецензента про відповідність якості виконаної магістерської роботи вимогам до таких робіт, про можливість допущення її до захисту і, за бажанням, може бути висловлено зауваження та думку про оцінку роботи за чотирибальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Рецензент має підписатися із зазначенням свого прізвища, ім'я та по батькові, місця роботи і посади, яку займає, і завірити підпис.

Рецензія є інформацією для екзаменаційної комісії про якісний рівень виконаної роботи. Негативна рецензія не є підставою для недопуску магістерської роботи студента до захисту.

Для підготовки магістранта до пояснень у зв'язку з можливими зауваженнями рецензента йому надається можливість ознайомитися з рецензією до захисту роботи на засіданні ЕК. Особливу увагу звернути на висловлені рецензентом зауваження і за можливістю усунути зазначені недоліки або дати аргументовану відповідь у доповіді на захисті в ЕК. Рецензія додається до магістерської роботи разом з іншими супровідними документами.

Завершальною процедурою допущення магістерської роботи до захисту є розгляд її та *супровідних матеріалів* завідувачем кафедри: письмовий відгук наукового керівника, зовнішня рецензія магістерської роботи, ілюстративний матеріал, ксерокопії публікацій автора за темою магістерського дослідження. Супровідні документи вкладаються в окремі файли та підшиваються в кінці магістерської роботи.

Допуск до захисту здійснюється шляхом відповідного запису завідувача кафедри на окремій сторінці магістерської роботи (із зазначенням номера протоколу засідання випускної кафедри). Якщо завідувач кафедри вважає за неможливе допустити роботу до захисту через її незадовільну якість, це питання має бути заслухано на засіданні кафедри за участю наукового керівника. Якщо кафедра ухвалила рішення про недопуск магістерської роботи до захисту, то її захист переноситься на наступний рік, що зумовлює зміну теми магістерського дослідження та можливість зміни наукового керівника. Обговорення оформляється протоколом і подається на затвердження ректору НУЧК імені Т.Г. Шевченка.

Витяги з протоколів засідань кафедр про результати попереднього захисту магістерських робіт готуються випусковою кафедрою за 15 днів до початку роботи ЕК. Зареєстрована робота на кафедрі і завізована завідувачем кафедри залишається на кафедрі для прийняття остаточного рішення про її допуск до публічного захисту в ЕК.

2.3. Процедура захисту магістерської роботи

Офіційний захист магістерської роботи відбувається на відкритому засіданні ЕК, графік роботи якої затверджує ректор НУЧК імені Т.Г. Шевченка.

На засідання ЕК до початку захисту подаються такі документи:

- витяг із наказу ректора про затвердження персонального складу цієї комісії;
- список студентів екзаменаційної групи, які допущені до захисту магістерських робіт, за підписом завідувача випускової кафедри;

– зведена відомість про виконання магістрантом навчального плану та про одержані ним оцінки з теоретичних дисциплін та за результатами практики;

- магістерська робота студента;
- письмовий відгук керівника магістерської роботи;
- зовнішня рецензія на магістерську роботу;
- інші матеріали, які характеризують наукову і практичну цінність виконаної магістерської роботи (публікації студента за темою дипломної магістерської роботи, апробація результатів дослідження тощо).

Під час підготовки до захисту магістрант має погодити зі своїм науковим керівником складену ним стислу доповідь щодо магістерської роботи і підготовлені наочні матеріали (4-6 сторінок з найважливішими ілюстративними матеріалами, оформленими у вигляді плакатів або у вигляді роздаткового матеріалу, а також слайди, фотографії, макети, рекламні проспекти тощо).

Доповідь обов'язково готується у вигляді презентації (в Power Point) з використанням мультимедійної техніки, в якій доцільно вказати:

- ПІБ студента;
- назва магістерської роботи;
- назва та шифр спеціальності;
- робота представлена на здобуття кваліфікації студента;
- ПІБ керівника магістерської роботи;
- актуальність проведеного дослідження;
- мета дослідження;
- предмет і об'єкт дослідження;
- зміст роботи (назви розділів і підрозділів);
- завдання дослідження з узгодженими до них висновками (паралельно завдання-висновок);
- виклад основних результатів роботи (дуже стисло, тільки головне);
- наукова новизна.

Презентація складається з 10-12 слайдів, на кожному з яких оптимально розташовується 12-15 рядків тексту. На першому слайді розміщують перших п'ять зазначених вище пунктів, а на

останньому: «Дякую за увагу!». Слайди мають бути читабельні, пронумеровані та взаємопов'язані з доповіддю.

Дата, час та місце офіційного публічного захисту магістерських робіт зазначаються графіком засідань екзаменаційної комісії, який затверджується ректором НУЧК імені Т.Г. Шевченка та доводиться до відома студентів і викладачів випускової кафедри.

Процедура офіційного публічного захисту магістерської роботи складається з:

- а) короткої (10 хв.) доповіді автора магістерської роботи;
- б) ілюстративного матеріалу для кожного члена ЕК, в якому викладено основні положення дипломної магістерської роботи;
- в) презентації за допомогою мультимедійного забезпечення;
- г) обговорення роботи, під час якого доповідач дає відповіді на запитання членів ЕК.

Доповідь студента має містити обґрунтування актуальності теми, мету і завдання роботи, зміст проведеного дослідження та питання, що виносяться на захист, основні результати аналізу зібраних та опрацьованих матеріалів і творчі напрацювання автора, елементи наукової новизни, конкретні висновки і пропозиції, викладені у роботі; даються відповіді на зауваження наукового керівника, рецензента. Особливе місце має бути відведене обґрунтованим пропозиціям і рекомендаціям та оцінці їх ефективності.

Магістрант стисло доповідає комісії сутність проведеного дослідження, ілюструючи доповідь посиланням на наочні матеріали. Наочні матеріали мають послідовно ілюструвати доповідь і забезпечувати повноту висвітлення всіх положень, які виносяться на захист.

Після доповіді магістранта, голова ЕК зачитує рецензію на магістерську роботу, і студент має можливість відповісти на всі зауваження рецензента.

Під час захисту магістерської роботи члени ЕК, присутні на захисті викладачі, спеціалісти, можуть ставити студентові запитання щодо змісту роботи. Відповіді магістранта мають бути конкретними, аргументованими і короткими.

Після відповіді студента на запитання, оголошується відгук наукового керівника виконаної магістерської роботи.

Процедура захисту протоколюється секретарем комісії.

Після закінчення захисту проводиться підсумкове засідання ЕК, яка оцінює магістерську роботу кожного слухача (за 100-бальною шкалою). За результатами захисту магістерської роботи на закритому засіданні ЕК приймає рішення щодо оцінки захисту роботи (враховуючи відгук керівника, рецензента, зміст доповіді, відповіді на запитання).

Засідання ЕК оформляється протоколом, до якого вносяться відповідні оцінки за захист, записуються запитання членів ЕК і присутніх на захисті, особисті думки членів ЕК, зазначається одержаний освітній рівень, а також назва державного документа про освіту (диплом), який видається випускникові. Протокол підписують голова і члени ЕК, що брали участь у засіданні.

Магістрант, який отримав на захисті випускної роботи незадовільну оцінку, має бути відрахований з університету, і в цьому випадку йому видається академічна довідка встановленого зразка. За ним залишається право бути повторно допущеним до захисту магістерської роботи впродовж наступних трьох років. Повторно атестаційна робота виконується за наявності заяви студента про допуск до захисту, дозволу ректора і рішення випускової кафедри про затвердження теми, призначення наукового керівника. На вимогу кафедри тему випускної роботи може бути змінено або в межах тієї ж теми, матеріали роботи студент може суттєво оновити і доповнити.

Якщо захист магістерської роботи не відбувся з поважних причин, про що студент у ЕК має подати відповідні документи, ректор НУЧК імені Т.Г. Шевченка може продовжити термін його навчання до наступного терміну роботи ЕК із захисту магістерських робіт, але не більше як на один рік.

Незалежно від причин, повторний захист дипломної магістерської роботи у той же рік категорично забороняється.

За пропозицією комісії відзначаються кращі магістерські роботи, які можуть бути рекомендовані для участі у конкурсах магістерських робіт. Кращі магістри можуть бути рекомендовані для продовження навчання в аспірантурі НУЧК імені Т.Г. Шевченка.

2.4. Критерії оцінювання магістерської роботи

Члени комісії оцінюють роботу за чотирибальною національною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та за системою ECTS (Додаток В).

Визначаючи оцінку, необхідно враховувати актуальність, теоретичний рівень роботи, наукову новизну та практичну значущість висловлених рекомендацій, вміння магістранта вести аргументовану публічну дискусію й захищати свою позицію тощо.

Цінність представленої до захисту магістерської роботи визначається на основі:

- актуальності змісту дослідження порушеної проблеми;
- відповідності сучасному стану і перспективам розвитку музичної освіти;
- можливості запровадження результатів дослідження у теорію та практику підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва.

Критеріями оцінювання магістерської роботи є:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи в цілому;
- якість емпіричного дослідження;
- творчий рівень дослідження;
- науковість стилю викладання;
- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;
- правильне оформлення роботи відповідно до стандартів;
- успішність презентації дослідження та відповідей на запитання членів ЕК.

Підсумкова оцінка за захист магістерської роботи може бути знижена за:

- невідповідність в оформленні роботи – до 20 балів;
- відмову магістранта враховувати зауваження керівника – до 15 балів;
- відсутність презентаційних матеріалів – до 15 балів.

III. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ТА ЗМІСТУ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

3.1. Структура магістерської роботи

Магістерська робота є кваліфікаційною працею, яку оцінюють не лише з позицій актуальності теми, змістового наповнення та значущості результатів, але й за методичним рівнем виконання. Структура магістерської роботи та обсяг окремих її розділів залежать від особливостей теми роботи, але вона повинна формуватися з додержанням таких вимог:

- кількість сторінок основного тексту дипломної магістерської роботи (без урахування бібліографії та додатків) складає 80-90 із можливим збільшенням їх кількості на 15 %;

- кількість сторінок в окремих розділах чітко не регламентується, але має відповідати вимогам достатньої інформативності та обґрунтованості рішень та висновків.

Автор має чітко уявляти собі структуру та зміст магістерської роботи. Усі складові частини роботи повинні бути логічно взаємопов'язані та переконливо аргументовані. Виконання магістерської роботи передбачає:

- обґрунтування актуальності теми, мети й завдань, предмету та об'єкту дослідження, з'ясування рівня розробленості проблеми у науковій літературі, практичної цінності, зазначення методів та джерел дослідження, апробацію результатів;

- розкриття теоретичних та інших (історичних, методологічних, психологічних тощо) аспектів дослідження (основних категорій, понять, закономірностей розвитку явища, яке вивчається, розгляд історії питання, документів, інших джерел інформації);

- аналіз конкретної проблемної ситуації та підтвердження логічними судженнями, розрахунками, розробленням відповідних пропозицій і рекомендацій.

Структура магістерської роботи має містити:

- титульний аркуш (Додаток Б);

- бланк індивідуального завдання на виконання роботи (Додаток Г);
- зміст (Додаток Д);
- основну частину (вступ; три розділи, кожний з яких має два-три підрозділи; висновки);
- перелік використаних джерел і літератури;
- додатки (за необхідності).

3.2. Зміст магістерської роботи

Для проведення ґрунтовного наукового аналізу з теми дослідження, що уможливорює виокремлення основних структурних одиниць роботи, складається зміст магістерської роботи (Додаток Д).

Зміст магістерської роботи за структурою містить нумерацію початкових сторінок усіх частин магістерської роботи: вступу, розділів та підрозділів, висновків, переліку використаних джерел і літератури, додатків. Формуючи зміст роботи, студент показує вміння визначати основне, найістотніше у вирішенні проблеми, а також логічну послідовність викладення тексту. Перелік питань, які розглядаються, структурується за принципом від загального до конкретного. Тобто, назви розділів і підрозділів, як вузлові складові обраної проблеми, мають бути єдиною системою, в якій назва кожного наступного розділу чи підрозділу розвиває і доповнює назву попереднього, що загалом відображає сутність досліджуваної проблеми та послідовність її вирішення. Назви розділів та підрозділів мають бути чітко і зрозуміло сформульовані, пов'язані з темою дослідження. Назва питань не може дублювати тему магістерської роботи.

Вироблення кінцевого варіанту змісту, який затверджується науковим керівником, є результатом вивчення літератури за темою магістерської роботи. Для оптимального розподілу наявного матеріалу за питаннями, зміст роботи доцільно подавати у вигляді плану-конспекту, який повинен відображати розгорнуту структуру роботи, чітке розміщення головних позицій, цифрового матеріалу, схем, графіків в їхній логічній послідовності. Відповідно до плану-конспекту складається чорновий варіант роботи, який подається науковому керівникові. З урахуванням зауважень наукового керівника магістрант складає чистовий варіант роботи з відповідним його оформленням.

3.3. Вступ

У вступі до магістерської роботи, обсяг якого не повинен перевищувати 5 сторінок комп'ютерного тексту, необхідно дотримуватись логічного викладення тексту таких рубрик:

- актуальність проблеми, що вивчається, необхідність її розроблення та практичне значення;
- ступінь розробленості проблеми у науковій літературі;
- мета та завдання дослідження;
- об'єкт та предмет дослідження;
- використані наукові методи та методики дослідження;
- інформаційна база дослідження;
- теоретичне та практичне значення одержаних результатів дослідження;
- апробація результатів дослідження;
- публікації автора;
- обсяг і структура дипломної магістерської роботи.

Актуальність теми (обсягом до 1 стор.) визначається шляхом критичного аналізу та зіставлення з широким колом подібних попередніх досліджень з урахуванням необхідності застосування нових наукових підходів до її аналізу та узагальнення, виходячи з національних інтересів України, обґрунтування доцільності магістерської роботи для музично-професійної підготовки майбутніх фахівців у сфері музичної освіти.

Ступінь розробленості проблеми у науковій літературі. У цій рубриці магістрант вказує вітчизняних та зарубіжних науковців, які займалися дослідженням цієї проблеми, окремих її аспектів, стисло представляє їх основні позиції, наукові здобутки у вирішенні проблеми, а також наголошує на тих питаннях, які необхідно вивчити, дослідити, проаналізувати детальніше. Прізвища науковців подають в алфавітному порядку.

Мета і завдання дослідження визначаються на основі актуальності обраної теми та з визначенням кінцевого результату роботи. Сукупність усіх завдань має дати уявлення про те, що необхідно зробити для досягнення мети. Кожне поставлене завдання має бути вирішено та описано в роботі у вигляді аналізу, висновків та рекомендацій.

Головними словами у формулюванні мети є дієслова в неозначеній формі (*розробити, напрацювати, описати, здійснити, вирішити, розкрити, тощо*) або відповідні віддієслівні іменники (*дослідження, опис тощо*). Оскільки мета – це поняття ширше, ніж завдання, тут часто вживають означення: *системний, комплексний, всебічний* (*комплексне дослідження, всебічне вивчення*), *монографічний*. Мету доцільно формулювати якомога компактніше, бажано, щоб у ній проглядалася головна думка наукової розвідки, а у визначенні завдань не доводилося іншими словами повторювати вже сказане – мету.

Завдання потрібно не лише правильно й чітко сформулювати, але й викласти їх у певному порядку, послідовно розгортаючи програму дій науковця та викладу основної частини магістерської роботи. Спостереження показують, що в науково-педагогічних дослідженнях зазвичай формуються чотири групи завдань. *Перша група завдань* може бути пов'язана з розглядом стану досліджуваної проблеми в теорії та практиці, розкритті теоретичних аспектів досліджуваної проблеми. *Друга група завдань* спрямована на чіткіше окреслення предмета й об'єкта вивчення. Завдання *третьої групи*, зазвичай, є процесуальними – це безпосередній аналіз досліджуваної проблеми та формулювання уточненого і конкретизованого завдання з урахуванням аналізу проблеми. Завдання *четвертої групи* є узагальнюючими, підсумовуючими.

Перше завдання може починатися словами *розкрити (обґрунтувати) теоретичні аспекти* (вказується чого), *з'ясувати статус* певних категорій тощо, *визначити поняття* (називається об'єкт), *обґрунтувати* (принципи, підходи, методика тощо).

Друге завдання може містити словосполучення *виявити склад (моделі), визначити структуру, з'ясувати (уточнити) межі поширення, окреслити сукупність* тощо. Виконання цього завдання уможливить повніше уявлення про об'єкт і предмет дослідження.

Без завдань третьої групи – безпосереднього аналізу зібраного фактичного матеріалу – не можна обійтися, адже їх виконання – це основа роботи. Починається формулювання цих завдань словами *з'ясувати* (значення, походження, причини, шляхи появи, особливості, природу, роль, місце, специфіку, особливості, фактори тощо), *проаналізувати* (характеристики, чинники, механізми, властивості, походження, процеси, зв'язки, потенціал, засоби,

функції, співвідношення, структуру), *виявити* (ознаки, причини, поширення, зв'язки, шляхи, засоби, специфіку, чинники, типи, співвідношення, структуру), *вивчити* (можливості, специфіку, функціонування, потенціал), *описати* (функціонування, спосіб), *визначити* (обсяг, типи, моделі, структуру, потенціал, функції, продуктивність, засоби, систему, групи, спільне і відмінне, характеристики), *встановити* (кореляцію, взаємодію, функції, ступінь продуктивності, мотиви, вплив, типи, ознаки, особливості, зв'язки, роль, критерії), *здійснити* (аналіз, опис), *простежити* (функціонування, особливості, залежність, засоби, розвиток, глибину, співвідношення) *визначити* (динаміку, можливості, процеси, межі, структуру, специфіку, місце, роль, належність), *показати* (зв'язок, залежність), *окреслити* (особливості, групи, засоби, механізми, значення, конструкції), *зіставити* (форми), *розкрити* (характер, статус, функції, особливості, зміст, вплив), *розглянути* (взаємодію, засоби), *охарактеризувати* (особливості, засоби, типи, специфіку), *уточнити* (хронологію, межі), *з'ясувати* (стан, вплив, чинники, взаємодію) тощо.

Завдання *четвертої групи* базуються на виконанні попередніх завдань, тому є узагальнюючі: *систематизувати підходи, визначити (окреслити) місце й роль, виявити (встановити) тенденції розвитку, з'ясувати закономірності творення, розробити практичні рекомендації, запропонувати інноваційну модель.*

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення. Об'єкт – уся сукупність зв'язків, відношень різних аспектів теорії та практики проблеми, яка є джерелом інформації, необхідної для дослідження. В об'єкті виокремлюється та його частина, яка є предметом дослідження і потребує вивчення.

Предмет дослідження – конкретне завдання (проблема), що потребує вирішення і міститься в межах об'єкта дослідження, але є вужчим, ніж його об'єкт. Правильне, науково обґрунтоване визначення об'єкта дослідження – це не формальна, а суттєва, наукова акція, покликана зорієнтувати самого дослідника на виявлення місця і значення предмета дослідження. Визначення теми, об'єкта, предмета й мети дослідження є нерозривним процесом.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виокремлюється та його частина, яка є предметом дослідження. Саме на нього спрямована основна увага дослідника, оскільки предмет дослідження *визначає тему* наукової праці (відображена в назві на титульному аркуші).

Методи та методика дослідження. Подається перелік використаних методів дослідження або досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх потрібно не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом. Це дає змогу пересвідчитись у логічності та прийнятності вибору саме цих методів. Магістранти можуть використовувати відомі методики для розрахунку певних показників, проведення опитувань та ін. Водночас у цій рубриці необхідно вказати чиї методики були використані у магістерській роботі і для чого.

Теоретичне та практичне значення одержаних результатів. Подаються відомості про використання результатів дослідження або рекомендації щодо можливого їх застосування. Це можуть бути нові способи, технології, форми, методи, тобто те нове, що дає виконана магістерська робота для підготовки майбутніх учителів музичного мистецтва, удосконалення музично-освітнього процесу.

Кожне наукове положення чітко формулюють, підкреслюючи його основну сутність і зосереджуючи особливу увагу на рівні досягнутої новизни. Сформульоване наукове положення повинно читатися і сприйматися легко й однозначно, чітко розкриваючи сутність. Формулюючи положення наукової новизни можна вживати такі вирази: *«уперше формалізовано...»*, *«розроблено методичні підходи... що відрізняється від...»*, *«доведено залежність між...»*, *«досліджено поведінку... і показано...»*, *«доопрацьовано метод ... в частині... і поширено на...»*, *«розроблено концепцію, що ...»*, *«розроблено нову систему ...»*, *«запропоновано нове визначення...»*, *«уточнено...»* тощо.

Необхідно коротко повідомити про впровадження результатів дослідження, називаючи організації, в яких здійснена реалізація, форми реалізації та реквізити відповідних документів.

Апробація результатів дослідження. Подаються відомості про участь магістранта у міжнародних, всеукраїнських та вузівських науково-практичних конференціях, круглих столах та інших науково-комунікативних заходах, на яких оприлюднено результати досліджень, викладені у магістерській роботі. Необхідно зазначити назву, місто та термін проведення конференцій, у яких магістрант брав участь.

Публікації. Наводиться інформація про опубліковані магістрантом наукові праці за темою дипломної магістерської роботи. Зазначається кількість наукових праць та їх загальний обсяг, опублікованих у наукових фахових виданнях, у матеріалах науково-практичних конференцій та інших виданнях. Окрім цього, у квадратних дужках робиться посилання із зазначенням номерів цих публікацій у переліку використаних джерел магістерської роботи автора.

Структура і обсяг роботи. Перераховують усі структурні елементи магістерської роботи з обов'язковим зазначенням повного (*усього*) обсягу роботи. Вказують загальну кількість додатків, рисунків, таблиць, кількість найменувань у списку використаних джерел. Наприклад: *Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (75 найменувань) та 8 додатків. Загальний обсяг магістерської роботи – 120 сторінок комп'ютерного тексту, містить 8 таблиць і 12 рисунків.*

3.4. Перший розділ

Перший розділ магістерської роботи, теоретичний, обсягом *не більше 30 % основного змісту магістерської роботи*, викладений у двох-трьох підрозділах, повинен містити:

- огляд літератури за темою і вибір напрямів дослідження;
- виклад основних теоретичних положень, що визначають сутність і зміст, значення, класифікаційні характеристики, історію та сучасні тенденції предмета досліджуваної проблеми, з огляду на цілі й завдання магістерської роботи;

- визначення пріоритетних питань, що підлягають першочерговому вирішенню;
- аналіз проведених теоретичних та/або емпіричних досліджень.

Теоретична основа проблеми, представлена у першому розділі, повинна продемонструвати рівень знань студента, його обізнаність у зазначеній галузі та стати інструментом для вирішення визначених у роботі завдань.

Теоретичне обґрунтування має визначати роль і місце досліджуваних явищ і процесів у діяльності організації / установи, політиці держави чи суспільства. У цьому розділі обґрунтовується теоретична база обраної проблеми, дається огляд літературних джерел, нових розробок, опублікованих статистичних даних із посиланням на джерела, іншої інформації, пов'язаної з темою. На основі вивчення наукової, навчально-методичної літератури (зокрема вітчизняної й іноземної) розкриваються підходи різних авторів до вирішення проблеми, зазначається, у чому полягає подібність, а в чому – відмінність їхніх поглядів, а також обґрунтовуються власні погляди на проблему.

У цьому розділі подається оцінка діючих законів, постанов, указів та інших офіційно-розпорядчих документів, нормативної та довідкової бази за досліджуваною проблемою. Розкривається власне розуміння цієї бази, обґрунтовуються необхідність, доцільність окремих документів.

Теоретичне обґрунтування, сутність, значення, класифікаційні характеристики, історія та сучасні тенденції предмету дослідження, методичні підходи повинні мати певні елементи наукової новизни, полемічності, спрямованої на ствердження власної позиції щодо обраних методів дослідження, що дає змогу перейти в наступному розділі до конкретного аналітичного дослідження.

Багато ілюструвати текст графічними матеріалами: схемами, графіками, діаграмами тощо.

У кінці кожного розділу магістерської роботи формулюються висновки зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів.

3.5. Другий розділ

Другий розділ магістерської роботи, аналітико-дослідницький, передбачає аналіз кількісних та якісних показників стану та розвитку предмету дослідження, мета якого – отримання обґрунтованих даних, що дають змогу вирішувати проблемні питання загалом та їх можливі варіанти. Аналіз має бути спрямований на виявлення переваг і недоліків, ризиків, на розкриття резервів, певних можливостей які надалі можуть бути використані для вирішення певних питань. Завершується аналітичний розділ оцінкою одержаних результатів.

Структура та зміст другого розділу повинні бути аналітичними і залежати від специфіки дипломної магістерської роботи. Орієнтовний обсяг другого розділу – *не більше 40 % основного змісту магістерської роботи.*

Другий розділ (2-3 підрозділи), забезпечуючи логічну послідовність дослідження, має стати перехідним до наступного третього розділу і поєднати набуті теоретичні знання та вміння використовувати обрані методи і певний методичний інструментарій.

В аналітичному розділі подають:

- аналіз різних підходів провідних фахівців із досліджуваних питань на основі аналізу літературних, статистичних та інших інформаційних джерел;
- виклад загальної методики та основних методів дослідження;
- проведені теоретичні та / або експериментальні дослідження;
- аналіз і узагальнення результатів дослідження.

Усі аналітичні розрахунки, таблиці, графіки, діаграми мають супроводжуватися тлумаченням та висновками, які дають змогу визначити сутність процесів, що спостерігаються в організації / установі, державі, їх особливості, тенденції, створити базу для виявлення невикористаних резервів.

Особливе значення має правильне узагальнення та опрацювання накопиченого фактичного матеріалу, групування та опрацювання інформації, на основі чого проводиться кваліфікаційний аналіз, обґрунтовуються пропозиції.

3.6. Третій розділ

Завданням третього, проектно-рекомендаційного розділу магістерської роботи є розроблення конкретних рекомендацій, пропозицій, моделей на базі основних теоретичних положень, методичних підходів, методичного інструментарію, що викладені в першому розділі, а також висновків проведеного у другому розділі дослідження та з урахуванням зарубіжного досвіду за темою дослідження.

Завдання, що потребують вирішення у третьому розділі:

- визначення шляхів удосконалення щодо предмету дослідження;
- проведення формувального та контрольного етапів експериментальної роботи;
- розроблення пропозицій щодо підвищення ефективності функціонування об'єкту дослідження;
- розроблення заходів, що ґрунтуються на теоретичних положеннях та аналітичних складових;
- запровадження інноваційних методик, кращих вітчизняних та зарубіжних практик, міжнародного досвіду.

Пропозиції студента щодо науково-практичного вирішення досліджуваної проблеми мають бути обґрунтованими та відповідати критеріям оптимальності, цільової ефективності та практичної втіленості. Обсяг третього розділу має становити близько 30 % основного змісту *дипломної магістерської роботи*.

3.7. Висновки

Висновки, обсяг яких *не повинен перевищувати 5 сторінок*, є завершальним етапом виконаної магістерської роботи і мають містити:

- прийняті за основу вихідні теоретичні положення;
- короткі підсумки за результатами наукового дослідження та прикладного аналізу об'єкта дослідження з наведенням позитивних і негативних сторін, а також нереалізованих можливостей;
- перелік заходів, спрямованих на вирішення проблеми;

- отримані якісні та кількісні показники;
- можливі варіанти реалізації запропонованих у магістерській роботі заходів.

Саме тут коротко наводяться найважливіші теоретичні положення, які містять формулювання вирішеної проблеми, оцінку результатів дослідження з точки зору відповідності мети магістерської роботи та визначеним у вступі завданням, окреслено елементи наукової новизни, пропозиції щодо вдосконалення досліджуваного напрямку діяльності організації, які було детально обґрунтовано у третьому розділі. У висновках не можуть подаватися пропозиції, які не були розглянуті в третьому розділі.

Саме здобуті результати теоретичного і практичного проведеного наукового дослідження засвідчують рівень наукової та фахової підготовки магістранта.

3.8. Перелік використаних джерел

У переліку використаних джерел і літератури за темою магістерської роботи студент обов'язково має зазначити прізвище та ініціали автора, назву роботи, видавництво, місце та рік видання, сторінки використаного матеріалу, що цитується автором. Якщо до списку входять журнальні публікації, то необхідно вказати прізвище та ініціали автора, назву статті, рік видання, номер та використані в роботі сторінки (Додаток Е).

Визначення і добір матеріалу для наукового дослідження студент здійснює самостійно, консультуючись із науковим керівником. Важливим етапом є визначення необхідних джерел (нормативних, статистичних, звітних, наукових публікацій у періодичних виданнях тощо) основної та допоміжної літератури, насамперед монографічних досліджень, які мають розділи, що стосуються окремих питань роботи.

Студент зобов'язаний знайти найповніші джерела для розкриття теми роботи, на їх основі показати дослідницьку новизну обраної проблеми й уміти охарактеризувати ці джерела. Відповідно до передбачуваної теми студент самостійно або за рекомендацією керівника добирає літературні джерела (книги, брошури, статті та ін.) й відповідні нормативні документи і складає проект плану, який

обговорює з науковим керівником. Важливим на цьому етапі є вивчення та аналіз літературних джерел. Для складання бібліографії з теми наукової роботи студент використовує:

- нормативно-правові акти за напрямом проблеми, яка досліджується;
- систематичні каталоги, в яких назви творів розташовані за галузями знань;
- алфавітні каталоги, в яких карточки на книжки розташовані в алфавітному порядку прізвищ авторів;
- предметні каталоги, що містять назви публікацій з конкретних проблем і спеціальностей;
- бібліографічні довідникові видання за спеціальністю;
- статистичні джерела та інтернет-ресурси.

Для добору періодичної літератури необхідно звернутися до покажчиків статей, опублікованих упродовж календарного року і розміщених у кінці останнього номера журналу за кожен рік видання.

Складений студентом перелік джерел, необхідний для вивчення під час роботи над магістерською темою, погоджується з керівником. Керуючись складеним переліком джерел, студент приступає до їх вивчення. Після попереднього ознайомлення з літературними джерелами і складанням особистої невеликої бібліографічної картотеки з теми, доцільно приступати до глибшого опрацювання їх на основі повторного читання. За допомогою керівника магістрант визначає послідовність ґрунтовного вивчення літератури. Повторне опрацювання джерельної бази сприяє виокремленню та усвідомленню основних думок і положень, висунутих автором публікації, їх аналізу та опрацюванню, що спонукає магістранта до систематизації, узагальнення та вироблення відповідних висновків, виокремленню невирішеного, недостатньо дослідженого, на чому має сконцентрувати свої зусилля дослідник.

Результатом вивчення літератури за темою магістерської роботи повинно стати складання кінцевого варіанту змісту, який затверджується науковим керівником.

Загальний перелік використаних джерел та літератури має становити не менше *60 найменувань, більша частина яких видана впродовж останніх десяти років.*

3.9. Додатки

У додатки доцільно винести *допоміжний* матеріал, великий за обсягом, але необхідний для повноти сприйняття магістерської роботи:

- реальні документи;
- рекламні матеріали;
- таблиці допоміжних цифрових даних, рисунки, статистичні матеріали, допоміжні ілюстрації;
- проміжні математичні обґрунтування та доведення, розрахунки, формули;
- методичні та програмні матеріали, інструкції, опис алгоритмів, моделі, стратегії, розроблені автором у процесі виконання магістерської роботи.

Обсяг додатків не обмежений.

3.10. Особливості проведення педагогічного експерименту

Експеримент – метод збору педагогічних фактів в спеціально створених умовах, що дають можливість вивчення та перевірки педагогічних впливів згідно проблеми дослідження. У магістерській роботі застосовують педагогічний експеримент (як варіант природного експерименту), що передбачає активне формування психічних якостей, процесів, що досліджуються безпосередньо під час освітньої діяльності.

У ході експерименту дослідник:

- змінює умови діяльності;
- змінює досліджуване явище;
- повторює досліджуване явище.

Педагогічний експеримент передбачає:

1. Цілеспрямоване відокремлення досліджуваного явища від інших.
2. Активну позицію дослідника при втіленні інновацій в педагогічний процес.
3. Контрольований педагогічний вплив на особистість.

4. Наявність умов, за яких досліджуване явище піддається обліку.

5. Повтор педагогічних явищ в приблизно одних і тих самих умовах стільки разів, скільки необхідно.

Можна виокремити основні етапи проведення експерименту:

1. Підготовчий етап проведення експерименту.
2. Дослідницький етап, що охоплює констатувальний, формувальний та контрольний експеримент.
3. Обробка даних дослідження.
4. Інтерпретація даних дослідження та формулювання висновків.
5. Впровадження результатів експерименту.

Підготовчий етап передбачає послідовність кроків:

– вивчення стану розвитку галузі освіти на етапі проведення дослідження, виявлення актуальних проблем, які вимагають вирішення за допомогою експерименту, постановку проблеми, визначення предмету і об'єкту дослідження, вивчення науково-методичної літератури з проблеми;

– визначення цілей і завдань, конструювання плану-програми експерименту;

– пошук шляхів розв'язання проблеми: підбір методів, розробка методики (у відповідності з методологічними принципами).

Організація педагогічного експерименту чітко розподіляється на три стадії: констатувальний, формувальний та контрольний експеримент, кожний з яких має свої конкретні цілі.

– *Констатувальний експеримент* спрямований на встановлення фактичного стану та рівня тих чи інших музично-педагогічних особливостей контингенту на момент проведення дослідження.

– *Формувальний експеримент* спрямований на вивчення психолого-педагогічного явища безпосередньо в процесі спеціально організованого експериментального навчання та виховання, активного формування тих чи інших психолого-педагогічних особливостей.

Контрольний експеримент проводиться після завершення формувального експерименту. Дослідження проводиться з групою студентів (КГ), які знаходяться в подібних умовах навчання та

виховання, але з ними не проводили формувальний експеримент. Застосовується та сама методика, що і в констатувальному експерименті. Його мета полягає в порівнянні отриманих результатів контрольної та експериментальної груп з результатами формувального експерименту.

Обробка даних дослідження. Даний етап передбачає застосування математичного апарату – використання різних статистичних прийомів, формул, способів кількісних розрахунків та основних положень теорії ймовірностей з метою узагальнення, зведення в систему, виявлення прихованих закономірностей серед кількісних показників, що отримані в ході експерименту. Методи статистичної обробки дають можливість зробити висновки про достовірність здобутих результатів.

Інтерпретація даних дослідження та формулювання висновків. Полягає у тлумаченні одержаних результатів на ґрунті музично-педагогічних теорій, їх наукове обґрунтування, встановлення закономірностей та тенденцій явища, яке досліджується.

Впровадження результатів експерименту. Результати даного етапу висвітлюються в окремому підрозділі (параграфі), в якому треба показати, яке практичне застосування мають отримані висновки, які шляхи є для їх впровадження у практику.

IV. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

4.1. Загальні положення

Магістерська робота виконується державною (українською) мовою з використанням наукового стилю, чітким, логічним та послідовним викладенням тексту, без орфографічних і синтаксичних помилок. Пряме переписування матеріалів з літератури не допускається.

Робота має бути надрукована на комп'ютері з одного боку стандартних аркушів паперу формату А4 через 1,5 міжрядкового інтервалу, 28-30 рядків на сторінку, до 65 знаків у рядку. Шрифт Times New Roman, кегль 14. Сторінки повинні мати поля: ліве – 30 мм, праве – 15 мм, верхнє та нижнє – 20 мм. Абзацні відступи – 1,25 см.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який оформляється за зразком (Додаток Б).

Зміст містить найменування всіх розділів та підрозділів роботи і номери їх початкових сторінок. Зміст має містити усі без винятку заголовки, які є в роботі, починаючи зі вступу і закінчуючи додатками.

Кожен розділ роботи разом із заголовком має починатися з нової сторінки.

Текст основної частини роботи поділяється на розділи і підрозділи згідно зі змістом.

Заголовки структурних частин роботи – "**ЗМІСТ**", "**ВСТУП**", "**РОЗДІЛ**", "**ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ**", "**ДОДАТКИ**" – друкуються великими літерами напівжирним шрифтом симетрично відносно тексту сторінки. Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) напівжирним шрифтом з абзацного відступу. *Крапка в кінці заголовка не ставиться.* Якщо заголовок складається з двох або більше речень, то їх розділяють крапкою.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 2 інтервалам основного тексту.

Текст повинен бути граматично та стилістично правильним. З метою покращення викладу змістової частини магістерської роботи у методичних рекомендаціях наведено мовні конструкції, які використовуються у наукових працях для виконання функції зв'язку між реченнями (Додаток К).

Автор роботи несе особисту відповідальність за достовірність наведених даних і цитат.

Після написання магістерська робота у зброшурованому вигляді (1 примірник) передається науковому керівникові для написання відгуку, а потім на випускову кафедру для реєстрації та рецензування.

4.2. Нумерація

Сторінки роботи мають бути пронумеровані арабськими цифрами (у правому верхньому куті без тире, крапки та знака №). Нумерація має бути *наскрізною від титульного аркуша до останньої сторінки*, включаючи всі ілюстрації та додатки. *Позначення сторінок магістерської роботи починається зі «ВСТУПУ».*

Розділи: ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не нумерують. Номер розділу ставиться після слова "РОЗДІЛ". Розділи пронумеровані арабськими цифрами, після номера **крапку не ставлять**, потім з **нового рядка** друкують заголовок розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу, використовуючи номер розділу і порядковий номер підрозділу, між якими ставиться крапка. У кінці номера підрозділу має стояти крапка, наприклад: «1.2.» (другий підрозділ першого розділу), після якої в тому ж рядку друкують заголовок підрозділу.

Ілюстрації (фотографії, креслення, схеми, графіки, карти, діаграми) і таблиці необхідно розміщувати безпосередньо після тексту, де вони згадані вперше, або ж на наступній сторінці. Якщо ілюстрації і таблиці розміщені на окремих сторінках, то ці сторінки нумерують за загальною нумерацією сторінок. Таблицю чи

ілюстрацію на аркуші формату, більшого за А4, враховують як одну сторінку і розміщують у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках.

Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно в межах розділу за винятком ілюстрацій, наведених у додатках. Номер ілюстрації має складатися з номера розділу та порядкового номера ілюстрації, між якими ставлять крапку. Наприклад: Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Номер ілюстрації, її назву та пояснювальні підписи розміщують послідовно під ілюстрацією.

Таблиці нумерують послідовно у межах розділу (за винятком таблиць, поданих у додатках). Для цього в правому верхньому куті над заголовком таблиці розміщується надпис: Таблиця 1.4 (четверта таблиця першого розділу) без крапки. Якщо таблиця не вміщується на одній сторінці, над її продовженням на наступній сторінці подається надпис: Продовження табл. 1.4. Назву таблиці не підкреслюють.

Формули в роботі (якщо їх більше однієї) нумерують у межах розділу. Номер формули складається з номера розділу і порядкового номера формули в розділі, між якими ставлять крапку. Номери формул пишуть біля правого поля сторінки на рівні відповідної формули в круглих дужках, наприклад: (3.1) (перша формула третього розділу).

4.3. Таблиці

Цифровий матеріал, зазвичай, оформляється у вигляді таблиць. Слово «Таблиця» починають з великої літери *курсивом* та розміщують над таблицею у правому кутку (вирівнюють за правим краєм). Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують симетрично відносно таблиці і друкують з великої літери **напівжирним** шрифтом.

Заголовки граф (колонок) таблиці починаються з великих літер, підзаголовки, якщо вони становлять одне речення із заголовком – з малих, а якщо вони є самостійними – з великих. Заголовок кожної графи має бути по можливості коротким. Заголовки та підзаголовки граф друкують напівжирним шрифтом посередині колонок таблиці.

Усі назви структурних елементів таблиці мають бути лаконічними та зрозумілими.

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті так, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за рухом годинникової стрілки. Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку. Якщо частину таблиці переносять на наступну сторінку, то її назву розміщують тільки над першою частиною таблиці, а заголовки граф повторюють над кожною наступною частиною або ж можлива заміна граф із заголовками на надпис над таблицею у правому верхньому кутку «*продовження таблиці (номер)*» та нижче розміщеною графою із зазначенням порядкового номера кожної колонки арабськими цифрами «1, 2, 3...».

Посилання у тексті на таблиці пишуть скорочено, наприклад: «у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці й ілюстрації потрібно вживати скорочене слово «дивись»: наприклад, «див. табл. 1.2».

4.4. Загальні правила цитування використаних джерел, посилання на них

У тексті роботи мають бути посилання на джерела інформації, що уможлиблює пошук документів, перевірку правильності їх цитування та сприйняття їх студентом. Посилатися доцільно на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатися лише в тих випадках, коли наявний у них матеріал не входить до останнього видання.

Загальні **вимоги** до цитування такі:

– цитати подаються мовою оригіналу та беруться в лапки;
– кожна цитата обов'язково супроводжується посиланням на джерело інформації у квадратних дужках, де наводять порядковий номер зі списку використаної літератури, наприклад, «... у працях [1 – 3]...»;

– якщо використовуються відомості з джерел з великою кількістю сторінок, то у посиланні необхідно точно вказувати в квадратних дужках порядковий номер використаного джерела за списком літератури та конкретної сторінки (чи номери сторінок) з якої взята цитата: [3, с. 16];

– текст цитати наводиться в тій граматичній формі, в якій він поданий у джерелі, зі збереженням особливостей авторського

написання. Наукові терміни, запропоновані іншими авторами, не виокремлюються лапками, за винятком тих, що викликали загальну полеміку. У цих випадках використовується вираз «так званий»;

– цитування повинно бути повним, без довільного скорочення авторського тексту та без перекручень думок автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками, взятими в ламані дужки: <...>. Вони ставляться у будь-якому місці цитати (на початку, всередині, наприкінці). Якщо перед випущеним текстом або за ним стояв розділовий знак, то він не зберігається;

– за умови непрямого цитування (переказі, викладі думок інших авторів своїми словами), що дає значну економію тексту, необхідно бути гранично точним у викладенні думок автора, коректним щодо оцінювання його результатів і давати відповідні посилання на джерело;

4.5. Оформлення переліку використаних джерел

Перелік використаних джерел і літератури розміщується після основного тексту роботи. До нього необхідно внести джерела, на базі яких здійснюється аналіз, та спеціальну літературу з теми, яка досліджується, і на яку в роботі є посилання або з якою автор ознайомився, з якої запозичив концепцію, інформацію. Це свідчить про рівень вивчення досліджуваної проблеми і навичок роботи з джерельною базою та науковою літературою.

Перелік використаних джерел і літератури не може містити публікації, на які автор магістерської роботи не робив посилання, не згадував авторів чи їх публікацій.

Відомі різні способи формування переліку використаних джерел і літератури: в алфавітному порядку, згідно з посиланнями у тексті, рубрикація джерел тощо. Під час написання магістерської роботи матеріали розміщувати в списку використаних джерел необхідно *в алфавітному порядку із загальною наскрізною нумерацією*. Іншомовні видання розміщують у кінці переліку літератури.

Дедалі частіше студенти використовують інтернет-джерела. Однак зазначення лише інтернет-адреси використаних джерел є недостатнім. Фактично інтернет-адреси є вихідними реквізитами публікацій, а тому необхідно вказати за можливістю всі вихідні дані

(автора, назву публікації, назву та номер журналу, видавництво, рік) і в кінці як режим доступу – інтернет-адресу.

Здійснюючи опис публікацій у списку використаних джерел і літератури необхідно дотримуватися загальноприйнятих правил (Додаток Е).

4.6. Вимоги до оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження роботи і розміщують у порядку посилань у тексті. Додатки до роботи мають містити інформаційні матеріали, що становлять базу аналітичних досліджень згідно з обраною темою.

Додатки оформляються як структурний розділ дипломної магістерської роботи з наступної сторінки після закінчення переліку використаних джерел і літератури. Посередині сторінки на аркуші вказується слово «**ДОДАТКИ**» великими літерами, напівжирним шрифтом 14 кеглем, тобто як і назви попередніх розділів.

Кожний додаток повинен починатися з нової сторінки. Посередині рядка над заголовком малими літерами з першої великої друкується слово «Додаток» і поряд – велика літера, що позначає його. Додатки позначають послідовно великими літерами української абетки, за винятком літер **Г, Є, І, Ї, Й, О, Ч, Ь**, наприклад: додаток А, додаток Б тощо. Якщо є лише один додаток, його позначають «Додаток».

Кожний додаток повинен мати заголовок, написаний або надрукований малими літерами з першої великої літери симетрично відносно тексту сторінки.

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок заяви для затвердження теми магістерської роботи та призначення наукового керівника

Завідувачу кафедри мистецьких
дисциплін

студента групи _____

З А Я В А

Прошу затвердити тему магістерської роботи « _____

_____»

Науковим керівником магістерської роботи прошу призначити:
професора (доцента) кафедри мистецьких дисциплін _____

« _____ » _____ 20__ р.

_____

Підпис студента

Погоджено

Науковий керівник

« _____ » _____ 20__ р.

_____

Підпис наукового керівника

*Зразок оформлення титульної сторінки
магістерської роботи*

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Факультет дошкільної, початкової освіти і мистецтв

Кафедра мистецьких дисциплін

ТЕМА

Кваліфікаційна робота

Галузь знань 01 Освіта

Спеціальність 014 Середня освіта (Музичне мистецтво)

Освітній ступінь: магістр

Кваліфікація: _____

Виконав:

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник:

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Рецензент:

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Чернігів – 2018

Кваліфікаційна робота допущена до захисту
рішенням кафедри мистецьких дисциплін

Протокол № _____ від «___» _____ 20__ р.

Зав. кафедри _____
підпис

**Рекомендовано
до захисту**

_____
підпис наукового керівника

_____
ініціали, прізвище наукового керівника

**Результат
захисту**

_____
оцінка

_____
дата захисту

Голова ЕК

_____
підпис

_____
ініціали, прізвище голови ЕК

Критерії оцінювання магістерської роботи та оцінка її рівня

Критерії оцінювання	Оцінка рівня виконання магістерської роботи		
	Відмінно (А)	Добре (В,С)	Задовільно (Д,Е)
Технічне оформлення роботи	Оформлення відповідає вимогам.	Оформлення відповідає вимогам, однак є окремі помилки.	Оформлення частково відповідає вимогам.
Бібліографічний опис джерел	Бібліографічний опис джерел та ілюстрацій укладено згідно з державним стандартом.	Бібліографічний опис джерел та ілюстрацій укладено згідно з державним стандартом.	Недотримання основних вимог до бібліографічного опису джерел.
Теоретичний розділ дослідження	Зроблено глибокий, цілеспрямований, логічно послідовний та критичний аналіз літератури з досліджуваної теми.	Подано літературний огляд із досліджуваної проблеми із врахуванням сучасних джерел інформації, але без критичного аналізу.	Наявний літературний огляд досліджуваної теми не послідовний і поверховий.
Творчий та науково-методичний рівень роботи	Наукова робота носить науково-дослідний характер, є творчим і самостійним дослідженням, повністю наявний категоріальний апарат. Наявний свій авторський шлях вирішення завдання.	Робота носить науково-дослідний, творчий характер, але не повністю наявний категоріальний апарат.	Відсутнє своє бачення вирішення проблеми, студент діє по заданій схемі.
Обсяг виконання завдань магістерської роботи	Завдання виконано у повному обсязі, без помилок	Завдання виконано у повному обсязі, але упущені окремі деталі	Завдання виконано не в повному обсязі, мають місце помилки
Обґрунтованість та логічність	Обґрунтованість позицій, факти, результати досліджень подаються у логічній послідовності.	Логіка викладу присутня, однак не вистачає окремих ілюстрацій отриманих узагальнень, або ж їх обґрунтування.	Відсутня чітка логіка викладу, аргументація поверхнева.

Критерії оцінювання	Оцінка рівня виконання магістерської роботи		
	Відмінно (А)	Добре (В,С)	Задовільно (Д,Е)
Якість емпіричного дослідження	Використана сучасна методика проведення емпіричного дослідження, вміле використання теоретичних знань у практичній ситуації, володіння методами та методиками дослідження, методами матстатистики.	Володіє методикою, але допускає окремі помилки. Експериментальна робота проведена формально.	Допускає грубі помилки при роботі з методикою та аналізі результатів.
Висновки та практичне впровадження	Висновки логічні, аргументовані, повні, вказують на виявлені закономірності. Результати роботи впроваджені у практику.	Зроблено обґрунтовані висновки, але не показано практичного застосування.	Висновки носять декларативний характер. Відсутні пропозиції для впровадження в практику.
Захист	При захисті роботи студент показав широку ерудицію, глибокі знання питань теми, вільне володіння даними дослідження, методами отримання, обробки та фіксації наукової інформації, логічно будує відповіді і успішно відповідає на запитання членів ДЕК.	Під час захисту наукової роботи студент показав достатній рівень знань теми, добре оперує даними дослідження. Під час доповіді використовує наочні посібники, без особливого утруднення відповідає на поставлені запитання.	Під час захисту студент проявляє невпевненість, не дає повної аргументованої відповіді на поставлені запитання.

**Індивідуальний календарний план виконання
магістерської роботи**

№ з/п	Етапи виконання роботи	Термін виконання	
		план	
1	Вибір теми і призначення наукового керівника магістерської роботи		
2.	Затвердження теми магістерської роботи		
3.	Отримання завдання на проведення наукового дослідження та підготовка календарного плану виконання магістерської роботи, затвердження його керівником		
4.	Збір та узагальнення зібраного матеріалу за темою роботи		
5.	Підготовка першого розділу чорнового варіанту роботи і подання його на прочитання науковим керівником. Підготовка статті та тез (чорновий варіант)		
6.	Підготовка другого розділу чорнового варіанту роботи і подання його на перевірку науковим керівником		
7.	Підготовка третього розділу чорнового варіанту роботи і подання його на перевірку науковим керівником		
8.	Доопрацювання тексту роботи з урахуванням зауважень наукового керівника, збагачення роботи додатковими дослідженнями, що проводились під час практики, подання її на другу перевірку		
9.	Подання магістерської роботи для реєстрації на кафедрі, рецензування та написання відгуку науковим керівником		
10.	Попередній захист дипломної магістерської роботи на засіданні кафедри, підготовка її до захисту на засіданні екзаменаційної комісії		
11.	Публічний захист виконаної роботи		

Дата видачі завдання « ___ » _____ 20 ____ р.

Науковий керівник _____

Завдання прийняв до виконання
магістрант _____

*Зразок оформлення змісту
магістерської роботи*

ЗМІСТ

стор.

ВСТУП.....	
ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ.....	
РОЗДІЛ 1. НАЗВА РОЗДІЛУ	
1.1. Назва підрозділу	
1.2. Назва підрозділу	
1.3. Назва підрозділу	
Висновки до першого розділу	
РОЗДІЛ 2. НАЗВА РОЗДІЛУ	
2.1. Назва підрозділу	
2.2. Назва підрозділу	
2.3. Назва підрозділу	
Висновки до другого розділу	
РОЗДІЛ 3. НАЗВА РОЗДІЛУ	
3.1. Назва підрозділу	
3.2. Назва підрозділу	
3.3. Назва підрозділу	
Висновки до третього розділу	
ВИСНОВКИ.....	
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	

Приклад оформлення бібліографічного опису використаних джерел

ВД "АКАДЕМПЕРІОДИКА" НАН УКРАЇНИ
ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

відповідно до Національного стандарту України

ДСТУ 8302:2015. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 16 с. (Інформація та документація)

Зазначений стандарт набув чинності 01.07.2016. Він установлює види бібліографічних посилань, що є частиною довідкового апарата документа та наводяться у формі бібліографічного запису, а також визначає правила та особливості складання і розміщення відповідних записів. Поширюється дія стандарту на бібліографічні посилання в опублікованих і неопублікованих документах незалежно від носія інформації.

Стандарт не замінює ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 Система стандартів з інформації бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання (ГОСТ 7.1—2003, IDT). Однак він дозволяє значно спростити укладання переліків посилань.

Ці оновлені вимоги ВД "Академперіодика" НАН України розроблені на його основі з використанням переважно варіанта для укладання первинних позатекстових посилань у повній формі. Відповідно до п. 5.4.5 вказаного стандарту: "Позатекстове бібліографічне посилання пов'язують із фрагментом тексту документа, до якого воно належить, за допомогою знаків виноски, які або виносять на верхню лінію шрифту після відповідного тексту та перед позатекстовим посиланням, або складають в одну лінію зі шрифтом основного тексту (у квадратних дужках у тексті та без дужок перед позатекстовим посиланням)".

Важливою новацією є пункт 4.9.1: "У бібліографічних посиланнях на складник документа у формі аналітичного бібліографічного опису розділовий знак "дві наскісні риски" ("//") можна замінювати крапкою, а відомості про документ (його назву), в якому розміщено складник, виділяти шрифтом (наприклад, курсивом)".

Об'єктами посилання можуть бути всі види опублікованих чи неопублікованих документів або їхні складники на будь-яких носіях інформації (п. 4.2).

Відомості про документ, опублікований іншою мовою, ніж мова основного тексту, у бібліографічних посиланнях незалежно від їх типу (позатекстове, підрядкове, внутрішньотекстове) наводять мовою оригіналу.

Важливо, що частину інформації щодо джерела цитування можна подавати у основному тексті. Наприклад, у підрядковому бібліографічному посиланні (посторінкових примітках) за умови, що в основному тексті на цій сторінці написано:

"У статті Я.С. Яцківа, А.І. Радченко "Про ефективність видання наукових журналів в Україні"¹

опис можна подати в такому вигляді (п. 4.9 вказаного стандарту):

¹ *Вісн. НАН України*. 2012. № 6. С. 62—67.

Відповідно до п. 7.4 вказаного стандарту, "Бібліографічне посилання складають як на електронні ресурси загалом (електронні документи, бази даних, портали чи сайти, веб-сторінки, форуми тощо), так і на їхні складники (розділи та частини електронних документів, порталів чи сайтів; публікації в електронних серіальних документах, повідомлення на форумах тощо) згідно з загальними правилами..." При цьому п. 7.4.4.3.3: "Довгу електронну адресу можна переносити на наступний рядок. У цьому разі останнім у першому рядку має бути знак "навискісна риска" ("/"). Так само, як і для друкованих джерел, опис частини електронного ресурсу у підрядковому бібліографічному посиланні (посторінкових примітках) можна скоротити, за умови, що в тексті наведено бібліографічні відомості, які дають змогу ідентифікувати документ (його назву і прізвища авторів, рік випуску) (п. 5.3.6):

у тексті:

"У статті Я.С. Яцківа, А.І. Радченко "Про ефективність видання наукових журналів в Україні" *

у посиланні:

* URL: <http://www.visnyk-nanu.org.ua/uk/node/967> (Last accessed: 27.11.2016).

КНИГИ

Однотомні видання

Один автор

Федорова Л.Д. З історії пам'яткоохоронної та музейної справи у Наддніпрянській Україні. 1870-ті — 1910-ті рр. Київ, 2013. 373 с.

Два і більше авторів

Zhovinsky E.Ya., Kryuchenko N.O., Paparyha P.S. Geochemistry of Environmental Objects of the Carpathian Biosphere Reserve. Kyiv, 2013. 100 p.

Людський розвиток в Україні: трансформація рівня життя та регіональні диспропорції: у 2-х т.: кол. моногр. Київ, 2012. 436 с.

Без автора

Збірник

Софія Київська: Візантія. Русь. Україна. Вип. II. Київ, 2012. 464 с.

Матеріали конференцій, з'їздів, тези доповідей

Фізика імпульсних разрядов в конденсированих средах. Матеріали XVI Международной научной конференции (19—22 авг. 2013, г. Николаев). Николаев, 2013. 253 с.

Багатотомні видання

Видання загалом

Енциклопедія історії України: у 10 т. Київ: Наук. думка, 2013. Т. 10. 784 с.

Окремий том

Dark energy and dark matter in the Universe. In three vol. Vol. 3. Dark matter: Observational manifestation and experimental searches. Kyiv: Akadempriodyka, 2015. 356 p.

Серіальні та продовжувані видання

Газета

Світ: всеукр. тижн. / засн.: Мін-во освіти і науки України, Нац. акад. наук України. 1997, квітень — . Київ. Щотиж.
1997, № 1—5.

Журнал

Вісник Національної академії наук України: загальнонаук. журн. / засн.: Нац. акад. наук України. 1928, жовтень — . Київ. Щоміс.
2016, № 1—12.

Бюлетень

Бюлетень Міністерства юстиції України : наук. журн. / засн.: Мін-во юст. України. 1999— . Київ. Щоміс.
2016, № 6, 24 с.

Продовжуваний збірник

Наука України у світовому інформаційному просторі: серія / засн.: Нац. акад. наук України. 2008— . Київ: Академперіодика.

ІНШІ ВИДАННЯ

Законодавчий матеріал

Про видавничу справу: Закон України від 05.06.1997 № 318/97-ВР. Київ: Парламентське видавництво, 2015. 24 с.

Правила

Правила пожежної безпеки в Україні. Затв. Мін-вом внутріш. справ України 30.12.2014. Чинний від 10.04.2015. Київ: Техніка, 2003. 157 с.

Збірник стандартів

Правила учета электрической энергии: сб. основных норматив.-техн. док., действующих в обл. учета электроэнергии. Москва, 2002. 366 с.

Окремий стандарт

ДСТУ 3017-2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення. Київ, 2016. 42 с.

Авторське свідоцтво

А. с. 1810306 СССР, МКИ5 С 02 F 1/469. Способ деминерализации водных растворов / В.Д. Гребенюк, Н.П. Стрижак, В.В. Гончарук, А.О. Самсони-Тодоров, А.В. Гречко. № 4934753; заявл. 08.05.91; опубл. 23.04.93, Бюл. № 15.

Патент

Пат. КМ 98077 Україна. Спосіб одержання йодиду цезію або йодиду натрію для вирощування монокристалів. Опубл. 10.04.2015.

Заявка

Заявка u 2014 06343 Україна, МПК (2014.04) B01J 13/00. Спосіб отримання колоїдного розчину наночасток срібла / О.А. Півоваров, М.І. Воробйова (Україна); заявник та патентовласник ДВНЗ "Укр. держ. хім.-технол. ун-т". № u 2014 06343; заявл. 10.06.14.

Каталог

Національна академія наук України. Анотований каталог книжкових видань 2008 року Київ: Академперіодика, 2009. 444 с.

Препринт

Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль: Ін-т пробл. безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т пробл. безпеки АЕС; 06-1).

Автореферат дисертації

Старовойт С. В. Видавнича діяльність Національної академії наук України у 1918—1933 рр. : автореф. дис. ... канд. іст. наук. Київ, 2003. 20 с.

ЧАСТИНА ВИДАННЯ

Стаття із журналу, збірника, розділ книги

Незалежно від кількості авторів у позатекстовому переліку бібліографічних посилань (списку літератури)

Яцків Я. С., Радченко А. І. Про ефективність видання наукових журналів в Україні. *Вісн. НАН України*. 2012. № 6. С. 62—67.

Назарчук З. Т. Дифракция E-поляризованных электромагнитных волн на цилиндрическом экране с сечением в виде ломаной кривой. *Волны и дифракция*. Тбилиси, 1985. Кн. 1. С. 507—511.

Скальський В. Р. Становлення методу акустичної емісії в установах Західного наукового центру. *Теорія і практика раціон. проектування, виготовлення і експлуатації машинобуд. конструкцій*: Праці 2 міжнар. наук.-техн. конф. (Львів, 11—13 лист. 2010). Львів, 2010. С. 9—10.

Рецензія

Касьянов Г. Глобальна еволюція людства: культурно-цивілізаційний вимір. *Вісн. Кн. палати*. 2001. № 12. С. 14—15.

Рец. на кн.: Шейко В. Культура. Цивілізація. Глобалізація (кінець XIX — початок XX ст.): монографія: у 2 т. Харків, 2001. Т. 1. 520 с. ; т. 2. 400 с.

ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ ВІДДАЛЕНОГО ДОСТУПУ

Опис ресурсу загалом

Наукові публікації і видавнича діяльність НАН України. Київ, 2007. URL: <http://www.nas.gov.ua/publications> (дата звернення: 19.03.2014).

Опис частини електронного ресурсу у позатекстовому переліку бібліографічних посилань (списку літератури)

Garfield E. More on the ethics of scientific publication: abuses of authorship attribution and citation amnesia undermine the reward system of science. *Essays of an information scientist*. URL: <http://www.garfield.library.upenn.edu/essays/v5p621y1981-82.pdf> (Last accessed: 16.04.2013).

НЕОПУБЛІКОВАНІ ВИДАННЯ

Звіт про науково-дослідну роботу

Розвиток науково-видавничої справи на початковому та сучасному етапах діяльності Національної академії наук України: звіт про НДР (заключний) ВД "Академперіодика" НАН України; кер. Я. С. Яцків. Київ, 2015. 112 с. № ДР 0113U001213.

Дисертації

Воскобойнікова-Гузєва О.В. Бібліотечно-інформаційна сфера України в контексті соціальних трансформацій кінця ХХ ст. – 10-х років ХХІ ст.: концепції стратегічного розвитку, динаміка змін, перспективи: дис. ... д-ра наук із соц. комунік.: 27.00.03 / Нац. б-ка України ім. В.І. Вернадського. Київ, 2014.

Депоновані наукові роботи

Трищ Б.М. Оптимізація температурних полів і напружень у квадратній пластині з отвором / ЛНУ ім. Івана Франка. Львів, 2001. 14 с. Деп. в ДНТБ України 11.12.01, № 239.

РЕЦЕНЗІЯ
на магістерську роботу

Студента (-ки) _____

Групи _____

Тема магістерської роботи: _____

Позитивні якості та недоліки роботи:

Характеристика загальної та педагогічної підготовки автора роботи, його вміння користуватися літературними джерелами, ступінь самостійності виконання роботи

Практичне значення результатів роботи:

Оцінка магістерської роботи:

Рецензент _____

(підпис)

(П.І.Б.)

«__» _____ 20__ р.

Зразок відгуку наукового керівника на магістерську роботу

**ВІДГУК
НА МАГІСТЕРСЬКУ РОБОТУ**

студента _____
(Прізвище, ім'я, по батькові студента)

на тему _____

Відгук наукового керівника магістерської роботи пишеться (друкується) в довільній формі, визначаючи за можливістю:

- актуальність наукового дослідження, відповідність змісту магістерської роботи до плану;
- ступінь самостійності у виконанні магістерської роботи;
- новизну поставлених питань та оригінальність їх вирішення, повноту і якість розроблення теми дослідження;
- вміння працювати із фаховою літературою, рівень застосування автором теоретичних знань для вирішення конкретних практичних завдань;
- рівень оволодіння методами та інструментарієм дослідження;
- визначення глибини і комплексності підходу при аналізі музично-освітніх процесів;
- логічність, послідовність, аргументованість, грамотність викладення матеріалу;
- відповідність вимогам державного стандарту; можливість практичного застосування випускної кваліфікаційної роботи або її окремих частин;
- позитивні сторони та недоліки;
- оцінку якості виконаної магістерської роботи та ефективності запропонованих заходів;
- загальну оцінку роботи (позитивну або негативну), оцінку роботи за чотирибальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»;
- висновок про те, якою мірою магістерська робота відповідає визначеним вимогам;
- рівень підготовки випускника до виконання професійних функцій.

Науковий керівник _____

« ____ » _____ 20 ____ р

**Мовні конструкції, які використовуються у наукових працях
для виконання функції зв'язку між реченнями**

Мовна функція	Лексичні засоби		
Причина та її наслідок, умова та наслідок	(і) тому, тому, що		
	оскільки, адже, позаяк, тому що		
	з чого, звідки	виходить, виникає, трапляється	
	(у) внаслідок		
	у результаті		
	на основі вище означеного, на підставі вказаного вище		
	у зв'язку з цим		
	згідно з, відповідно до		
	у цьому випадку, у такому випадку, у цій ситуації,		
	за таких умов, за такого стану		
	з огляду на це, підсумовуючи викладене вище		
	(а) якщо (ж) ..., то ...		
	що	засвідчує, підтверджує	вказує, стверджує
		говорить	відповідає, виправдовує
	уможливлює	дозволяє, допускає	
	сприяє, підтримує	має значення, сенс	
Часове співвідношення та порядок викладення	спочатку, насамперед, у першу чергу		
	першим, головним,	кроком, рівнем, щаблем,	
	наступним, визначальним,	елементом, ланкою, значенням	
	попереднім, останнім, єдиним		
	водночас, одночасно, у той же час		
	поруч з цим, поряд з таким		
	попередньо, вище, раніше		
	ще раз, знову, спочатку, вдруге, у котре		
	потім, нижче, після цього, далі		
	згодом, далі, пізніше		
	по-перше, по-друге ... тощо		
	зараз, сьогодні, у цей (на цей) час, на сьогодні		
	у минулі роки, останнім часом, останнього часу		
	дотепер, до цього часу, до сьогодні		
на завершення, зрештою, нарешті, врешті-решт			
Зіставлення та протиставлення	але, (у) втім, а проте, та, однак, зрештою, позаяк		
	як ..., так і ...; так само, як і ..., натомість		
	не тільки, але і (й)		
	порівняно з; якщо ..., то ...		
	на відміну, навпаки, на противагу, супротив, наперекір		
	аналогічно, також, подібно		
	з одного боку, з іншого боку		
Доповнення або уточнення	у той час, як; разом із тим		
	також і, до того ж,	разом із тим, зокрема, а саме, надто	
	окрім, крім, більше, точніше, швидше	того, цього	
	понад, більше, над		

Мовна функція	Лексичні засоби	
Посилання на попередній або наступний	особливо, а надто, передусім, насамперед	
	тим більше, що	
	у тому разі, у випадку, тобто, а саме	
	як було	сказано, викладено, акцентовано
		показано, описано, зображено
		доведено, обґрунтовано
		актуалізовано
		отримано, одержано, здобуто
		виявлено, з'ясовано, розкрито
		встановлено, визначено, сформульовано
	згадано, зазначено, наведено	
	виходячи з міркувань	
	як підкреслювалось, вказувалось вище	
	згідно з цим, відповідно до цього	
	належно, відповідно	
	у зв'язку з цим, у зв'язку з вищевикладеним	
	та інші, тощо	
	цей, що розглядається, вказаний вище	
такий, подібний, аналогічний, відповідний, такого типу, такого виду, схожий на ...		
багато з них, один з них, деякі з них		
наступний, деякий, надалі, подальший, дальший, другий		
більшість, більша частина		
керуючись положенням		
Узагальнення, висновок	дослідженням встановлено, підсумовуючи викладене вище	
	як наслідок, як результат	
	отже, тому, через те	
	у результаті, у кінцевому підсумку, узагальнюючи	
	відтак, потім, відтепер звідси, з цього,	виникає, утворюється
		виходить
		стає зрозумілим
		очевидно, можливо, мабуть
	це	дозволяє зробити висновок
		дозволяє дійти висновку
		зводиться до такого
засвідчує		
переконує, схиляє		
на завершення, і нарешті		
Ілюстрація	наприклад; так, як приклад; для прикладу	
	прикладом, свідченням, зразком може слугувати (бути),	
	такий же (наприклад)	
	у випадку, для випадку	
	про це може свідчити; що очевидно, що наочно демонструє, що підтверджує	
Введення нової інформації	розглянемо такі випадки, наведемо декілька прикладів	
	зупинимось детально на ...	
	основні переваги цього методу полягають ...	
	деякі додаткові зауваження ... декілька слів щодо перспектив дослідження ...	

*Недоліки, які найчастіше зустрічаються
на передзахисті магістерської роботи*

- 1) назва роботи не відповідає її плану та змісту;
- 2) назви окремих розділів роботи не відповідають їх змісту;
- 3) зміст дослідження не збалансований: окремі розділи мають забагато підрозділів, а інші – замало або навіть не мають зовсім;
- 4) у роботі виділяються підрозділи, які мають всього 1–2 сторінки змісту;
- 5) відсутність логіки у побудові дослідження: зміст основних розділів не пов'язаний між собою;
- 6) відсутність логічних переходів від одного підрозділу до іншого;
- 7) на титульній сторінці неправильно вказані назви факультету та спеціальності;
- 8) порушена послідовність розміщення матеріалів роботи;
- 9) зміст вступу не відповідає встановленим вимогам;
- 10) не відповідають вимогам нумерація та оформлення таблиць;
- 11) відсутні назви таблиць, схем;
- 12) список використаних джерел оформлений не за стандартом;
- 13) відсутність авторських даних на титульній сторінці.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

ДОРОШЕНКО
Тетяна Володимирівна

СКОРИК
Тамара Володимирівна,

ВЕРГУНОВА
Валерія Сергіївна

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ
МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

для студентів спеціальності 014 Середня освіта
(Музичне мистецтво)

Технічний редактор	<i>О. Клімова</i>
Комп'ютерна верстка та макетування	<i>О. Клімова</i>
Комп'ютерний набір	<i>В. Вергунова</i>

*Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
серія KB № 17500-6250 ПР від 16.11.2010 р.*

Підписано до друку 22.11.2018 р. Формат 60 x 84 1/16.
Папір офсетний. Друк на різнографі.
Ум. друк. арк. 3,95. Обл.-вид. арк. 2,38.
Наклад 50 прим. Зам. № 862.
Редакційно-видавничий відділ НУЧК імені Т.Г. Шевченка.
14013, вул. Гетьмана Полуботка, 53, к. 208.
Тел. 65-17-99.
chnpu.tipograf@gmail.com

